

PATIENT INFORMATION

Celsite®

SUBKUTANA VENPORTAR

Uppgifter om patienten

Patientens namn:

Patientens adress:

Telefonnummer:

Sjukhus:

Sjukhusets adress:

Sjukhusets telefonnummer:

Läkare:

Läkarens telefonnummer:

Venportens implanteringsdag:

Venportens implanteringsställe hos patienten:

Wilken modell av Celsite® -venport har använts:

silikonkateter polyuretankateter

Innehåll

A	Ordlista	4
B	Den subkutana venporten Celsite®	6
	1. Beskrivning	6
	2. Varför behöver jag en subkutan venport?	6
	3. Hur fungerar den subkutana venporten Celsite®?	7
	4. Andra subkutana portar	7
C	Implantation av venport	8
	1. Hur implanteras Celsite® -venporten?	8
	2. Före implantationen	8
	3. Implantationsdagen	8
	4. Efter implantationen	9
	5. Eventuella komplikationer	9
	6. Hur ska jag sköta Celsite® -venporten?	10
D	Hur Celsite® -venporten används och underhålls	11
E	Komplikationer	12
F	Frågor och svar	13
G	Behandlingskort	14

A Ordlista

Din läkare har kommit till att du behöver få en läkemedelsbehandling som kräver kontinuerlig eller regelbunden ingång till ett blodkärl.

För att underlätta detta har läkaren ordinerat implantation av en subkutan venport av märket Celsite®. Nedan följer en ordlista, som hjälper dig att förstå vad din läkare eller sjukskötare menar med de olika termer som de använder när de diskuterar behandlingen med dig.

BOLUS	En engångsinjektion
CENTRALA VENER	Stora, djupt liggande blodådror nära hjärtat
FLEBIT	Blodkärlsinflammation
HEPARIN	Ett läkemedel som förhindrar blodkoagulering
HÖGRA FÖRMAKET	Den övre delen av den högra delen av hjärtat
IMPLANTATION	Det kirurgiska ingreppet när läkaren lägger in venporten under huden
INFUSION/PERFUSION	När en påse eller flaska med vätska eller en pump ansluts till en nål genom vilket vätskan förs in i venporten, så att vätskan under en viss tidsrymd får rinna in i t.ex. en ven eller artär
INTRATEKAL	In i ryggmärgen
INTRAVENÖS	In i venen
KATETER	En tunn slang som läggs in i en ven, artär, ryggmärgen eller ett inre organ (lungsäcken eller bukhålan)
NATRIUMKLORID	Saltlösning för sköljning (NaCl 0,9 %)
ORAL	Via munnen
PERIFERA VENER	Mindre, ytliga blodkärl i händer och fötter

PERITONEAL	Vätskefyllt utrymme mellan bukhinnan och de inre organen
PLEURAL	Hänger samman med pleuran (lungsäcken), hinna som omger lungsäcken
PORT	Venport
SEPTUM/MEMBRAM	Silikonhinnan i venporten, genom vilken nålen sticks ner i dosans kammare när läkemedel tillförs genom venporten
SPOLNING	Sköljning av venporten med en vätska
SUBKUTAN VENPORT	En dosa som placeras under huden, i allmänhet under högra nyckelbenet. Från dosan löper en slang, som mynnar ut i en central ven. En subkutan venport kan användas för införsel av läkemedel, vätska, näring eller cytostatika.
SUBKUTANT	Under huden
TROMBOS	En blodpropp bildas i ett blodkärl
TROMBOFLEBIT	Inflammation i ett blodkärl på grund av blodpropp

B Den subkutana venporten Celsite®

Din läkare har kommit till att det skulle vara bra för dig, ditt barn eller en annan anhörig till dig att få en venport implanterad under huden.

1. BESKRIVNING

Celsite® -venporten är en dosa som är försedd med en kateter ("slang"). Den placeras under huden och kan användas för många slags behandlingar av sjukdom, särskilt för fortlöpande eller regelbundet återkommande injicering av läkemedel. När venporten väl har implanterats, kan den användas länge.

Det finns många fördelar med en venport:

- Man kan injicera läkemedel utan att behöva föra in kanyler (nålar) i de perifera blodkärlen, som kan ha skadats genom behandling med cytostatika, varför det kan vara svårt att föra in kanyler i dem
- Man får en lättare och smärtlösare ingång till blodkärlen
- Vården kan (i vissa fall) ske i hemmet
- Venporten är inte ett hinder i vardagslivet eller för utövning av fritidssysselsättningar

Celsite® -venporten finns för att behandlingen ska bli mindre belastande för patienten.

2. VARFÖR BEHÖVER JAG EN SUBKUTAN VENPORT?

En subkutan venport implanteras årligen i många fall. Ibland används venporten bara några månader, ibland längre.

En läkare har ordinerat dig en venport för att det inte ska vara nödvändigt att upprepa gånger föra in kanyler i dina perifera blodkärl. Venporten underlättar behandlingen och medicineringen.

Upprepade och långvarig infusion (av t.ex. cytostatika) i de perifera blodkärlen kan leda till en smärtsam inflammation i dem.

Celsite® -venporten gör det möjligt att skona blodkärlen och göra infusionen behagligare.

3. HUR FUNGERAR DEN SUBKUTANA VENPORTEN CELSITE®?

Venporten består av två delar:

- Katetern, som läggs in i en central ven, oftast nära nyckelbenet, i halsen eller i armen. Kateterns spets ligger nära hjärtats högra kammare.
- Porten, till vilken katetern är kopplad, läggs in under huden. Läkemedlet injiceras med en specialkanyl för venportar. Genom porten och katetern leds läkemedlet in i blodomloppet.

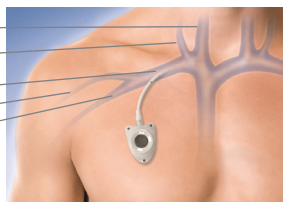
Inre halsven

Yttre halsven

Nyckelbensven

Cefalisk ven

Armhålsven

4. ANDRA SUBKUTANA PORTAR

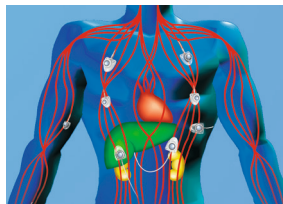
Det finns också andra Celsite® -portar än venporten. Urvalet är brett.

Artärport: används för infusion av cytostatika i artärer

Spinalport: används för infusion av smärtstillande läkemedel i ryggmärgen

Peritoneal port: används för infusion av cytostatika i bukhålan

Peritoneal/pleural port: används för infusion av cytostatika i bukhålan, för vätsketillförsel, och för avlägsnande av elakartad pleural vätska ur bukhålan

C Implantation av venport

Följande beskrivningar baserar sig på allmänna erfarenheter och är därför ungefärliga.

1. HUR IMPLANTERAS VENPORTEN?

Venporten implanteras genom ett ingrepp som sker i en operationssal, oftast under lokalbedövning. Ingreppet är enkelt och tar endast cirka en halv timme. Läkaren sticker in katetern och styr in den i venen. Läkaren måste också göra ett snitt i huden för att kunna lägga in Celsite® -venporten under huden. Snittet är oftast mycket litet, bara cirka 2,5 cm långt. Snittytan täcks med en kompress.

Om venporten kommer till användning omedelbart efter ingreppet, sätter man in en nål i den för infusionen av läkemedlet.

2. FÖRE IMPLANTATIONEN

Före implantationen har du eventuellt träffat din läkare eller sjukskötare och samtalat med dem om behandlingen. Du har kanske fått höra vilken nytta du kan ha av Celsite® -venporten. Berätta före ingreppet för läkaren om du utövar någon sport där man använder klubbor eller racketar, såsom tennis eller squash, eller om du har skytte som hobby (prickskytte eller annat skytte) eller är aktiv i en sportgren där du kommer i kraftig fysisk kontakt med andra. Då kan läkaren implantera venporten på en sådan plats på kroppen att den inte hindrar dig att utöva din hobby.

Blodprov kan bli aktuella en vecka före ingreppet. Fråga läkaren eller sjukskötaren om du undrar över något!

3. IMPLANTATIONSDAGEN

Venporten implanteras såvitt möjligt dagkirurgiskt under lokalbedövning. Det kan ändå vara olika på olika sjukhus. Innan du får lämna sjukhuset tar man en röntgenbild av lungorna för att förvissa sig om att katetern ligger rätt.

Du ska helst inte köra bil genast efter implantationen. Ta gärna någon med dig till ingreppet, så att du får transport hem.

4. EFTER IMPLANTATIONEN

Operationssåret läks inom några dagar. Celsite® -venporten kan användas genast efter implantationen. Den kan synas som en liten upphöjning under huden. Upphöjningen känns under fingrarna och kan vara mer eller mindre framträdande och öm för beröring.

Om den behandling som du får kräver att venporten används flera dagar i sträck, kan den specialkanyl som används vid behandlingen sitta kvar i venporten också mellan infusionerna, men då täcks den över med en kompress. Kanylen behöver inte bytas dagligen men både nålen och kompressen ska bytas minst var 7:e dag (om inte läkaren har ordinerat något annat).

Om Celsite® -venporten inte används regelbundet, är det önskvärt att den spolats var fjärde vecka (om inte läkaren har ordinerat något annat). Detta rekommenderas för att venporten och katetern hela tiden ska hållas i skick och kunna användas.

Celsite® -venporten begränsar inte vardagen. När operationssåret har läkts, kan du simma, bada bastu, springa och göra annat som du njuter av. Bär ändå alltid med dig behandlingskortet, som du får i samband med implantationen. Då har du alltid tillgång till den information om Celsite® -venporten som du kan behöva.

5. EVENTUELLA KOMPLIKATIONER

Efter implantationen ska smärtan i operationssåret vara högst måttlig och möjlig att lindra med smärtstillande medel. Efter att såret har läkts ska du inte ha ont alls.

I de flesta fall uppstår inga komplikationer. Ibland förekommer ändå direkta eller sena komplikationer. Läkaren berättar mera om dem.

Om du har ont i området kring venporten ska du omedelbart ta kontakt med din läkare eller sjukskötare.

C Implantation av venport

6. HUR SKA JAG SKÖTA CELSITE® -VENPORTEN?

VÅRD

Kontrollera dagligen huden kring venporten. Det ska inte förekomma rodnad eller svullnad.

PERSONLIG HYGIEN

Om läkaren inte har gett dig annan information, ska du vänta några dagar efter implantationen innan du badar eller duschar.

Om kanylen inte sitter kvar i venporten behövs inga särskilda åtgärder.

Om kanylen sitter kvar i venporten är det viktigt att området kring porten och förbandet inte blir våta.

Om kanylen inte sitter kvar i venporten behöver den inte täckas med något förband.

För att förebygga infektioner ska ett smutsigt förband alltid bytas ut.

MOTIONSIDROTT OCH ANDRA HOBBYER

- Motionsidrott: I sportgrenar där klubbor eller racketar används ska venporten vara implanterad i den "svagare" armen. Dykning kan du ägna dig åt alltid när venporten inte används (dvs. när det inte sitter en kanyl i venporten).
- Resor: Venporten hindrar dig inte att resa. Använd bilbältet under bilresor. Vid säkerhetskontroller på flygplatser kan venporten utlösa larm. Bär därför alltid med dig behandlingskortet och visa vid behov upp det vid säkerhetskontrollen.
- Solbad: Om du solbadar, skydda då huden med solkräm på det område där venporten sitter.

D Hur Celsite®-venporten används och underhålls

Behandlingen inleds med att sjukskötaren för in en specialkanyl i Celsite®-venporten. Därefter suger sjukskötaren upp litet blod med en spruta, detta för att se att porten fungerar och är öppen. Därefter sköljs porten med koksaltlösning.

Det gör i allmänhet inte ont när kanylen förs in i venporten. Huden där kanylen förs in kan bedövas med bedövningssalva, om man så önskar. Sjukskötaren berättar när salvan kan appliceras.

Användningen och underhållet av Celsite®-venporten ska alltid ske med strikt iakttagande av hygien och sjukhusets anvisningar.

D Hur Celsite® -venporten används och underhålls

För att undvika infektioner använder sjukskötaren:

- Sterila handskar
- Mask
- Sterila kompresser
- Hudrengöringsmedel
- Sterila sprutor
- En steril nål

Behandlingen kan ges med en direkt injektion i venporten eller genom en infusionspump eller infusionspåse.

När behandlingen är avslutad sköljer sjukskötaren venporten och avlägsnar nålen. Insticksstället kan täckas med ett litet förband, som kan avlägsnas efter några timmar.

Bär med dig behandlingskortet, så att de som behandlar dig kan följa med hur vården fortskrider.

E Komplikationer

Om du känner dig dålig ska du ta kontakt med din läkare, särskilt om du har någon av följande symptom:

- Feber
- Lokal smärta där venporten sitter
- Svullnad kring venporten
- Rodnad eller annat anmärkningsvärt kring operationssåret
- Andningssvårigheter

F Frågor och svar

Om du har frågor, vilka som helst, kontakta då alltid din läkare.

HUR LÄNGE KOMMER JAG ATT HA CELSITE® -VENPORTEN?

Celsite® -venporten kan sitta kvar så länge som läkaren anser det motiverat. I allmänhet tas den ut när behandlingen har avslutats; fråga dem som behandlar dig om det här.

KAN JAG ANVÄNDA VILKA KLÄDER SOM HELST?

Det beror på var venporten är implanterad – fråga dem som behandlar dig.

BEHÖVER JAG GÖRA NÅGOT ÅT VENPORTEN UNDER TIDER NÄR DEN INTE ANVÄNDS?

Om läkaren inte har ordinerat något annat, rekommenderas sköljning av venporten var fjärde vecka med koksaltlösning (NaCl) 0,9 % (med heparin eller utan, enligt sjukhusets praxis).

KAN EN CT-SCANNING GÖRAS MEDAN JAG HAR VENPORTEN?

Javisst, men visa ändå upp ditt behandlingskort för den som utför CECT undersökningen. Då vet de som gör undersökningen att du har en Celsite® -venport, som tål högt tryck.

KAN EN MRI-UNDERSÖKNING GÖRAS MEDAN JAG HAR VENPORTEN?

Våra tester har visat att Celsite® -venporten och Surecan®/Cytocan® -venportskanylerna under vissa förutsättningar är MRI-kompatibla. En person som har en Celsite® -venport kan genomgå en MRI-undersökning omedelbart efter att venporten har implanterats.

Om det område som undersöks med MRI ligger nära venporten, kan MRI-bildens kvalitet bli sämre än annars. Det kan vara nödvändigt att ställa in MRI-kameran så att bilden blir optimal.

Heparinlås
(ml)

NCI-lås
(ml)

Anmärkningar
(sköljning, trombolysbehandling...)

Namn-teckning

G Behandlingskort

Datum	Nålen har bytts Ja/Nej	Infusion 1=OK 2=Motstånd	Blodets tillbakaströmning 1=bra 2=inte alls bara 3=osäkert

Heparinlås (ml)	NCl-lås (ml)	Anmärkningar (sköljning, trombolysbehandling...)	Namnteckning	

G Behandlingskort

Datum	Nålen har bytts Ja/Nej	Infusion 1=OK 2=Motstånd	Blodets tillbakaströmning 1=bra 2=inte alls bara 3=osäkert

Heparinlås (ml)	NCI-lås (ml)	Anmärkningar (sköljning, trombolysbehandling...)	Namnteckning

B. Braun Medical Oy | Garverigränden 2b | 00380 Helsingfors
www.bbraun.fi | myynti.fi@bbraun.com | Tel. 020 177 2700

Vi förbehåller oss rätten att göra ändringar. Patientinformationen i den här broschyren gäller endast B. Brauns produkter. Kopiering förbjuds.